

Okresný úrad Sabinov

Nám. slobody 85, 083 01 Sabinov

Zápisnica

z rokovania Riadiaceho výboru pre najmenej rozvinutý okres Sabinov o hlasovaní „per rollam“ o návrhu Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja
č. OU-SB-OO-2025/001335 - 002

Program:

1. Návrh Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja
2. Uznesenie č.2/2025/RVSB
3. Záver.

K bodu č. 1

Riadiacemu výboru najmenej rozvinutého okresu Sabinov (ďalej len „riadiaci výbor“) bol dňa 16.06.2025 elektronickou formou zaslaný Návrh Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja so zapracovanými pripomienkami zo sekcie podpory územia MIRRI SR. Obsah výzvy na hlasovanie obsahoval požiadavku k vyjadreniu stanoviska na schválenie/neschválenie zaslaného Návrhu Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024:

Súhlasím/Nesúhlasím so znením Hodnotiacej správy o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja.

Členovia riadiaceho výboru boli vyzvaní k hlasovaniu „per rollam“ v lehote do 19.06.2025. Hlasovania sa zúčastnilo 5 z 5 členov riadiaceho výboru. Riadiaci výbor bol uznášaniaschopný.

Hlasovanie jednotlivých členov riadiaceho výboru

Meno a priezvisko členov RV	Stanovisko
Mgr. Ladislav Magyar	súhlas
Mgr. Peter Lukašek	súhlas
RNDr. Bibiána Matľák PhD.	súhlas
Ing. Vladimír Jánošík	súhlas
MVDr. Marek Kišš, MBA	súhlas

Výsledky hlasovania „per rollam“

Počet členov RV Sabinov	5
Počet členov, ktorí sa zúčastnili hlasovania	5
Z toho: súhlas	5
Z toho: nesúhlas	0
Počet členov, ktorí sa nezúčastnili hlasovania	0

K bodu č. 2

Na základe výsledkov hlasovania riadiaci výbor najmenej rozvinutého okresu Sabinov prijal nasledovné uznesenie:

Uznesenie č. 2/2025/RVSB

Riadiaci výbor NRO Sabinov jednohlasne schvaľuje Návrh Hodnotiacej správy o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja so zapracovanými pripomienkami zo sekcie podpory územia MIRRI SR.

K bodu č. 3

Záver:

Predseda riadiaceho výboru predloží schválenú Hodnotiacu správu o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja so zapracovanými pripomienkami zo sekcie podpory územia MIRRI SR v termíne do 30.06.2025.

Stanovisko predsedu Riadiaceho výboru k zneniu zápisnice:

Predseda Riadiaceho výboru najmenej rozvinutého okresu Sabinov, Mgr. Ladislav Magyar, svojím podpisom schvaľuje znenie zápisnice.

V Sabinove, 20.06.2025

Spracoval/a:	Mgr. Ladislav Magyar
Mgr. Lenka Mišenková	prednosta Okresného úradu Sabinov
odbor: organizačný	predseda Riadiaceho výboru NRO Sabinov

Prílohy

1. Hodnotiaca správa o plnení Plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov za rok 2024 s dôrazom na zhodnotenie plnenia cieľov plánu rozvoja.

Hodnotiaca správa o plnení plánu rozvoja najmenej rozvinutého okresu¹⁾ Sabinov k 31.12.2024

1. Všeobecné informácie

Okres Sabinov bol dňa 15.12.2015 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do zoznamu najmenej rozvinutých okresov podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov (ďalej len „PR“) bol schválený dňa 27. júla 2022 Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Dodatky k PR:

Číslo dodatku k PR	Dátum schválenia dodatku k PR
1	15. apríla 2024
2	x

2. Cieľ PR

Cieľom PR je odstraňovanie zaostávania najmenej rozvinutého okresu prostredníctvom realizácie projektov generujúcich udržateľné pracovné miesta pre UoZ ako aj znevýhodnených UoZ a tým znižujúcich evidovanú nezamestnanosť.

Pre naplnenie plánu rozvoja boli definované opatrenia a úlohy v 3 základných oblastiach, ktoré tvoria aktivity Plánu rozvoja:

Aktivita A. Zamestnanosť – zvyšovanie zamestnanosti podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a znevýhodnené skupiny na trhu práce

Opatrenie A1: Podpora integračných sociálnych podnikov a komunálnych podnikov

Úloha A1.1: Obstaranie technického a technologického vybavenia integračných sociálnych podnikov, vrátane stavebných prác súvisiacich s obstarávaným vybavením s cieľom vytvárania pracovných miest pre UoZ a znevýhodnení UoZ.

Úloha A1.2: Obstaranie technického vybavenia komunálnych podnikov s cieľom skvalitňovania poskytovaných služieb a vytvárania pracovných miest v komunálnych službách.

Opatrenie A2: Podpora podnikov v oblasti poľnohospodárskej, lesníckej a potravinárskej výroby zameraných na výrobu náročnú na zastúpenie manuálnej práce

Úloha A2.1: Podpora aktivít poľnohospodárskych podnikov v oblasti špeciálnej rastlinnej výroby (pestovanie ovocia, zeleniny, bylín a pod.) a živočíšnej výroby.

Úloha A2.2: Obstaranie technológie na poberovú úpravu ovocia a zeleniny – triedenie, čistenie, balenie, mrazenie a podobne, vrátane stavebných prác súvisiacich s umiestnením obstaranej technológie.

Úloha A2.3: Obstaranie vybavenia podnikov pôsobiacich v lesníctve na podporu vytvárania pracovných miest pre znevýhodnených UoZ.

Úloha A2.4: Obstaranie inovatívnej technológie pre rozširovanie potravinárskej výroby.

Opatrenie A3: Podpora podnikov realizujúcich duálne vzdelávanie a praktické vyučovanie v spolupráci so SOŠ

Úloha A3.1: Obstaranie techniky, technológie a programového vybavenia pre skvalitnenie duálneho a praktického vyučovania, vrátane stavebných prác súvisiacich s umiestnením obstaranej technológie.

Opatrenie A4: Podpora MSP v oblasti priemyselnej výroby

Úloha A4.1: Obstaranie techniky a technológie pre rozšírenie výroby vrátane stavebných prác súvisiacich s umiestnením obstaranej technológie.

Úloha A4.2: Rozšírenie výrobných priestorov MSP.

Úloha A4.3: Rekonštrukcia a vybavenie skladových a logistických centier výrobných MSP, ktoré umožnia rozvoj firmy a vytváranie nových pracovných miest.

Opatrenie A5: Podpora vytvárania pracovných miest v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb

Úloha A5.1: Obstaranie vybavenia novozriadených pracovísk pre liečbu postcovidových stavov, vrátane obstarania dopravných prostriedkov na prevoz pacientov.

Úloha A5.2: Modernizácia vybavenia subjektov poskytujúcich sociálne služby – skvalitnenie a rozšírenie ponuky sociálnych služieb s vytvorením udržateľných pracovných miest.

Aktivita B. Cestovný ruch – komplexná ponuka v cestovnom ruchu

Opatrenie B1: Zvýšenie ubytovacej kapacity v okrese ako prvku prepájajúceho existujúce atrakcie v cestovnom ruchu.

Úloha B1.1: Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok s cieľom zvýšenia ubytovacej kapacity v území, vrátane podpory doplnkových služieb (napr. wellness, gastro a pod.).

Úloha B1.2: Rekonštrukcia ubytovacích kapacít a vytváranie nových ubytovacích kapacít v blízkosti centier cestovného ruchu, vrátane podpory doplnkových služieb (napr. wellness, gastro a pod.).

Úloha B1.3: Rekonštrukcia neobývaných rodinných domov v turistických centrách s cieľom budovania nových ubytovacích kapacít rodinného typu.

Opatrenie B2: Podpora dobudovania a modernizácie nosných produktov cestovného ruchu.

Úloha B2.1: Doplnenie a modernizácia atrakcií a služieb cestovného ruchu v areáli a blízkosti areálu Aquaparku Lipany.

Úloha B2.2: Doplnenie a modernizácia atrakcií a služieb cestovného ruchu v rekreačnom stredisku Drienica-Lysá.

Úloha B2.3: Doplnenie a modernizácia atrakcií a služieb cestovného ruchu v meste Sabinov.

Úloha B2.4: Doplnenie a modernizácia atrakcií, služieb a prvkov cestovného ruchu popri jestvujúcich cyklotrasách.

Opatrenie B3: Zvýšenie atraktívnosti územia dobudovaním a skvalitnením doplnkových služieb a atrakcií v území, vrátane dobudovania ciest a inžinierskych sietí k turistickým atrakciám a službám v cestovnom ruchu.

Úloha B3.1: Dobudovanie a skvalitnenie doplnkových služieb cestovného ruchu vo väzbe na jestvujúce prírodné, historické, či kultúrne atrakcie.

Úloha B3.2: Modernizácia a budovanie nových agroturistických zariadení v nadväznosti na pôsobiace poľnohospodárske firmy. Úloha B3.3: Dobudovania ciest a inžinierskych sietí k turistickým atrakciám a službám v cestovnom ruchu.

Opatrenie B4: Podpora MSP v oblasti tradičnej výroby, ako podporného prvku cestovného ruchu.

Úloha B4.1: Podpora oživenia tradičných remeselných prevádzok a prevádzok tradičnej výroby, ako prvku cestovného v centrách cestovného ruchu.

Aktivita C. Rozvoj verejnej správy v území NRO

Opatrenie C1: Zabezpečenie financovania projektov rozvoja verejnej správy v území NRO

Úloha C1.1: Podpora spolufinancovania projektov verejnej správy v oblasti regionálneho rozvoja z rôznych finančných nástrojov.

Pre sledovanie cieľov PR najmenej rozvinutého okresu Sabinov (ďalej len „NRO“) sú pre všetky aktivity určené nasledovné merateľné ukazovatele:

Názov merateľného ukazovateľa uvedeného v PR	Cieľová hodnota podľa PR
Počet vytvorených pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie (ďalej len "UoZ")	52
Počet vytvorených pracovných miest pre znevýhodnených UoZ	48
Spolu	100

3. Prehľad výziev na predkladanie žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku

Rok 2022

Výška disponibilných finančných prostriedkov určených na PR v EUR ³):				1 306 830,00	
Číslo výzvy NRO	Dátum zverejnenia výzvy NRO	Suma finančných prostriedkov vyčlenených na výzvu NRO v EUR ⁴)	Suma finančných prostriedkov vrámci zazmluvnených projektov spolu v EUR ⁵)	Počet vytvorených PM pre UoZ pri zazmluvnených projektoch	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch
01/OÚSB/2022	12.8.2022	1 306 830,00	1 260 022,84	16	24
Spolu	x	x	1 260 022,84	16	24

Rok 2023

Výška disponibilných finančných prostriedkov určených na PR v EUR ³⁾ :				507 697,16	
Číslo výzvy NRO	Dátum zverejnenia výzvy NRO	Suma finančných prostriedkov vyčlenených na výzvu NRO v EUR ⁴⁾	Suma finančných prostriedkov rámci zazmluvnených projektov spolu v EUR ⁵⁾	Počet vytvorených PM pre UoZ pri zazmluvnených projektoch	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch
01/OÚSB/2023	13.3.2023	507 697,16	485 505,01	5	9
Spolu	x	x	485 505,01	5	9

Rok 2024

Výška disponibilných finančných prostriedkov určených na PR v EUR ³⁾ :				629 053,15	
Číslo výzvy NRO	Dátum zverejnenia výzvy NRO	Suma finančných prostriedkov vyčlenených na výzvu NRO v EUR ⁴⁾	Suma finančných prostriedkov rámci zazmluvnených projektov spolu v EUR ⁵⁾	Počet vytvorených PM pre UoZ pri zazmluvnených projektoch	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch
01/OÚ-SB/2024	23.5.2024	629 053,15	346 735,08	3	6
Spolu	x	x	346 735,08	3	6

4. Projekty, ktoré budú financované alebo spolufinancované z regionálneho príspevku v súlade s PR

Zoznam projektov na realizáciu cieľov PR k 31.12.2024 v platnom znení schválený ministrom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky podľa jednotlivých výziev.

Výzva NRO číslo: 01/OÚSB/2022

P.č.	Prijímateľ	Aktivita	Opatrenie	Úloha	Účel poskytnutia RP	Výška poskytnutého regionálneho príspevku v EUR ⁶⁾	Počet vytvorených PM pre UoZ zazmluvnených projektoch ⁷⁾	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch ⁸⁾	Stav
1	Zrnkova, s.r.o.	B	B4	B4.1	Obohatenie ponuky v cestovnom ruchu o novozriadenú prevádzku tradičnej pekárskej výroby ako podporného prvku v cestovnom ruchu.	153 429,09 €	2	3	ukončený
2	SANAS, a.s.	A	A3	A3.1	Skvalitnenie duálneho vzdelávania a zefektívnenie nábytkárskej výroby prostredníctvom obstarania a zavedenia nového softwaru pre návrh, výrobu a predaj nábytku.	139 900,00 €	3	1	ukončený

3	Lilly enviro, s.r.o.	A	A1	A1.1	Zvýšenie zamestnanosti v oblasti odpadového hospodárstva.	45 461,38 €	1	3	ukončený
4	MACHJAN SLOVAKIA, s.r.o.	B	B2	B2.1	Modernizácia a skvalitnenie služieb poskytovaných Aquaparkom Lipany v oblasti bezpečnosti a pohodlia návštevníkov.	63 998,35 €	1	1	ukončený
5	Martina Angelovičová	B	B3	B3.2	Výbudovanie nového agroturistického zariadenia prostredníctvom dostavby a nadstavby jestvujúceho objektu hygienického filtra v areáli Agrofarmy Kamenica.	200 000,00 €	2	3	ukončený
6	MT-EduHouse	B	B2	B2.4	Doplnenie atrakcií a služieb v cestovnom ruchu pri jestvujúcej cyklotrase EUROVELO 11 v obci Pečovská Nová Ves.	69 940,00 €	1	1	ukončený

7	Mgr. Tamara Chocholičová	B	B3	B3.1	Zvýšenie atraktívnosti a návštevnosti v okrese Sabinov s cieľom skvalitniť služby v cestovnom ruchu.	68 988,75 €	0	2	ukončený
8	FEBA-ECO, s.r.o.	A	A1	A1.1	Obstaranie technického a technologického vybavenia upratovacieho servisu s cieľom zvýšiť zamestnanosť.	23 252,07 €	0	2	ukončený
9	Seniorvital, n.o.	A	A5	A5.2	Skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb zariadením pre seniorov Seniorvital, n.o. prostredníctvom obstarania technológie tepelných čerpadiel využiteľnej v rámci rehabilitačných aktivít a pre zvýšenie kvality života klientov.	80 000,00 €	1	1	ukončený

10	IQ reality, s.r.o.	A	A4	A4.1	Zamestnanosť - zvyšovanie zamestnanosti podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a znevýhodnené skupiny na trhu práce.	28 764,45 €	1	1	ukončený
11	CEPRAS, s.r.o.	A	A4	A4.1	Vytváranie pracovných miest prostredníctvom rozšírenia služieb v MSP.	79 438,62 €	1	1	ukončený
12	SOLAR Real, s.r.o.	A	A4	A4.3	Rozvoj firmy a vytváranie nových pracovných miest prostredníctvom rekonštrukcie a vybavenia skladových centier výrobného MSP.	79 805,73 €	1	1	ukončený
13	Poliklinika Sabinov, n.o.	A	A5	A5.1	Zabezpečenie post-covidovej zdravotnej starostlivosti v rámci komplexnej rehabilitácie a vytvorenie pracovného miesta.	36 896,40 €	1	0	ukončený

14	Efpeo. s.r.o.	A	A4	A4.1	Rozšírenie zámočnickej výroby o služby tryskania a bezprašného sódovania už vyrábaných produktov. Zaobstaraním tryskacieho kompletu sa zvýši počet zamestnancov spoločnosti, kvalita produktov a rozšíri sa portfólio ponúkaných služieb spoločnosti.	36 000,00 €	0	1	ukončený
15	GenWood s.r.o.	A	A4	A4.1	Vytvoriť nové pracovné miesta a zvýšiť konkurencieschopnosť spoločnosti, zavedením inovatívneho zariadenia na spracovanie dreva - dvojkotúčová uhlová píla s pohyblivou pílovou hlavou s príslušenstvom.	119 000,00 €	0	3	ukončený

16	SABYT, s.r.o.	A	A4	A4.1	Zlepšenie materiáľno-technického zabezpečenia údržby.	35 148,00 €	1	0	ukončený
Spolu	x	x	x	x	x	1 260 022,84	16,00	24,00	x

Výzva NRO číslo: 01/OÚSB/2023

P.č.	Prijímateľ	Aktivita	Opatrenie	Úloha	Účel poskytnutia RP	Výška poskytnutého regionálneho príspevku v EUR ⁶⁾	Počet vytvorených PM pre UoZ zazmluvnených projektoch ⁷⁾	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch ⁸⁾	Stav
1	AAK rekrea, s.r.o.	B	B3	B3.1	Skvalitnenie doplnkových služieb cestovného ruchu prostredníctvom rekonštrukcie stravovacej časti ubytovacieho zariadenia Hotela Lúčka Potoky.	100 202,75 €	1	2	ukončený
2	Lilly enviro, s.r.o.	A	A1	A1.1	Nákup teleskopického nakladača za účelom zamestnania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	78 391,44 €	0	3	ukončený

3	Ostravanka, s.r.o.	B	B2	B2.2	Rozšírenie služieb v cestovnom ruchu - výstavba wellness ako doplnkovej služby pre ubytovaných hostí.	119 945,00 €	2	1	ukončený
4	Katarína Veľká, s.r.o.	B	B1	B1.2	Rozšírenie a skvalitnenie ubytovania pri cyklotrase v rámci polyfunkčného domu v Pečovskej Novej Vsi prostredníctvom úpravy vnútorných priestorov a doplnenia vybavenia.	34 990,00 €	0	1	ukončený
5	JOSINO, s.r.o.	A	A4	A4.1	Rozšírenie výrobných možností firmy JOSINO, s.r.o. prostredníctvom technológie pre výrobu a aplikáciu striekaných omietok.	34 736,00 €	0	1	ukončený

6	Sangria, s.r.o.	B	B3	B3.1	Skvalitnenie doplnkových služieb cestovného ruchu prostredníctvom realizácie stavebných úprav exteriéru Penziónu Sangria.	37 578,02 €	0	1	ukončený
7	Poliklinika Sabinov, n.o.	A	A5	A5.1	Zabezpečenie starostlivosti o pacientov ako aj post-covidovej zdravotnej starostlivosti a to v rámci prevozov pacientov a vytvorenie pracovného miesta.	39 661,80 €	1	0	ukončený
8	Miroslav Kaščák, s.r.o.	A	A3	A3.1	Skvalitnenie duálneho vzdelávania a zefektívnenie činnosti autoservisu prostredníctvom modernizácie prístrojového vybavenia.	40 000,00 €	1	0	ukončený
Spolu	x	x	x	x	x	485 505,01	5,00	9,00	x

P.č.	Prijímateľ	Aktivita	Opatrenie	Úloha	Účel poskytnutia RP	Výška poskytnutého regionálneho príspevku v EUR ⁶⁾	Počet vytvorených PM pre UoZ zazmluvnených projektoch ⁷⁾	Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ pri zazmluvnených projektoch ⁸⁾	Stav
1	Dravecké služby, s.r.o., r.s.p.	A	A1	A1.1	Zvýšenie zamestnanosti v okrese Sabinov podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a znevýhodnené skupiny na trhu práce.	99 551,74	2	3	v realizácii
2	MT-EduHouse, s.r.o.	B	B2	B2.4	Modernizácia služby v cestovnom ruchu pri jestvujúcej cyklotrase EUROVELO 11 v obci Pečovská Nová Ves - Agropark Mrezort.	34 736,40	0	1	v realizácii
3	Seniorvital, n.o.	A	A5	A5.2	Skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb zariadením pre seniorov Seniorvital, n.o. prostredníctvom obstarania stropného zdvíhacieho systému.	82 620,00	1	1	v realizácii

4	CEPRAS, s.r.o.	A	A4	A4.1	Vytváranie pracovných miest prostredníctvom rozšírenia služieb v MSP.	34 762,66	0	1	v realizácii
5	Mesto Lipany	B	B2	B2.1	Rekonštrukcia vyhladkovej veže pod Balažkou.	38 931,67	0	0	v realizácii
6	Obec Jakubova Voľa	B	B2	B2.4	Zvýšenie atraktívnosti územia dobudovaním atrakcií popri jestvujúcich cyklotrasách.	56 132,61	0	0	v realizácii
Spolu	x	x	x	x	x	346 735,08	3,00	6,00	x

5. Hodnotenie plnenia PR v súlade s podporenými projektami

Údaje na úrovni okresu a ich porovnanie.

Ukazovateľ	Stav k 30.6.2022	Stav k ¹⁰⁾ 31.12.2022	Rozdiel ¹¹⁾
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	15,35	14,37	-0,98
Počet obyvateľov ¹²⁾	60 779	61 077	298
Počet vytvorených PM pre UoZ	0	16	16
Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ	0	24	24

Ukazovateľ	Stav k 30.6.2022	Stav k ¹⁰⁾ 31.12.2023	Rozdiel ¹¹⁾
Miera evidovanej nezamestnanosti v %	15,35	7,47	-7,88
Počet obyvateľov ¹²⁾	60 779	61 542	763
Počet vytvorených PM pre UoZ	0	21	21
Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ	0	33	33

Ukazovateľ	Stav k ⁹⁾ 31.03.2024	Stav k ¹⁰⁾ 31.12.2024	Rozdiel ¹¹⁾
Podiel disponibilných UoZ v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku (PDU) v % ¹²⁾	10,09	9,84	-0,25
Počet obyvateľov ¹³⁾	61 568	61 960	392
Počet vytvorených PM pre UoZ	21	24	3
Počet vytvorených PM pre znevýhodnených UoZ	33	39	6

6. Slovné vyhodnotenie zverejnených výziev v nadväznosti na plnenia PR

Okres Sabinov bol dňa 15. decembra 2015 zaradený medzi najmenej rozvinuté okresy Slovenskej republiky. Cieľom Plánu rozvoja NRO Sabinov je odstraňovanie zaostávania NRO Sabinov a znižovanie nezamestnanosti vytvorením udržateľných pracovných miest. Dňa 12.08.2022 bola vyhlásená Výzva 01/OÚSB/2022, v rámci ktorej bolo doručených 23 žiadostí financovaných alebo spolufinancovaných z regionálneho príspevku. Do Návrhu zoznamu projektov Plánu rozvoja okresu Sabinov na rok 2022 bolo zaradených celkom 16 žiadostí, z dôvodu nedostatku disponibilných finančných prostriedkov neboli podporené 4 žiadosti a 3 žiadatelia o regionálny príspevok svoju žiadosť stiahli. Výška zazmluvneného regionálneho príspevku predstavuje sumu 1 260 022,84€.

V rámci Aktivít A: Zamestnanosť - zvyšovanie zamestnanosti podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a ZUoZ na trhu práce bolo podporených 11 projektov. Všetky projekty sú ukončené. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 703 666,65€.

V rámci Aktivít B: Cestovný ruch - tvorba komplexnej ponuky v cestovnom ruchu bolo zaradených 5 projektov, ktoré sú ukončené. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 556 356,19€.

V rámci Výzvy 01/OÚSB/2022 bolo podporené vytvorenie 40 pracovných miest, z toho 16 pre UoZ a 24 pre ZUoZ.

V oblasti rozvoja cestovného ruchu bol podporený vznik tradičnej pekárenskej výroby a vybudovanie agroturistického zariadenia. Veľký potenciál na rozvoj turizmu má skvalitnenie služieb a atrakcií, ktoré poskytuje Aquapark v Lipanoch, Bystré Bistro v Sabinove ako aj budúca prevádzka Agroparku Mrezort v blízkosti cyklotrasy EUROVELO 11 v obci Pečovská Nová Ves.

Dňa 13.03.2023 bola vyhlásená Výzva 01/OÚSB/2023, v rámci ktorej bolo doručených 12 žiadostí. Do Návrhu zoznamu projektov Plánu rozvoja okresu Sabinov na rok 2023 bolo zaradených celkom 8 žiadostí. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov neboli podporené 2 žiadosti a 2 žiadosti o regionálny príspevok nespĺňali podmienky metodiky. Výška zazmluvneného regionálneho príspevku predstavuje sumu 485 505,01€.

V rámci Aktivít A: Zamestnanosť - zvyšovanie zamestnanosti podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a ZUoZ na trhu práce boli podporené 4 projekty, ktoré sú v stave realizácie. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 192 789,24€.

V rámci Aktivít B: Cestovný ruch - tvorba komplexnej ponuky v cestovnom ruchu boli zaradené 4 projekty, ktoré sú v stave realizácie. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 292 715,77€.

Poskytnutý regionálny príspevok sa podieľa na vytvorení 14 pracovných miest, z čoho je 9 pre ZUoZ a 5 pre UoZ.

Rozšírením ponuky služieb penziónu Ostravanka sa doplní a podporí cestovný ruch v rekreačnom stredisku Drienica - Lysá. Konštrukciou stravovacej časti ubytovacieho zariadenia Hotela Lúčka Potoky sa prispeje k skvalitneniu služieb cestovného ruchu. Registrovaný sociálny podnik Lilly enviro, s.r.o. prispeje k podpore produkčného procesu recyklácie nákupom teleskopického nakladača a zamestnaním ZUoZ v najmenej rozvinutom okrese Sabinov.

Dňa 23.05.2024 bola vyhlásená výzva 01/OÚ-SB/2024, v rámci ktorej bolo doručených 13 žiadostí. Do návrhu zoznamu projektov Plánu rozvoja okresu Sabinov na rok 2024 bolo zaradených celkom 6 žiadostí. 5 žiadostí nespĺňalo podmienky metodiky a jedna žiadosť v procese hodnotenia dosiahla menej ako 70 bodov. Výška zazmluvneného regionálneho príspevku predstavuje sumu 346 735,08 €.

V rámci Aktivity A: Zamestnanosť - zvyšovanie zamestnanosti podporou vytvárania pracovných miest pre UoZ a ZUoZ na trhu práce boli podporené 3 projekty, ktoré sú v stave ich realizácie. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 216 934,40€.

V rámci Aktivity B: Cestovný ruch - tvorba komplexnej ponuky v cestovnom ruchu boli zaradené 3 projekty, ktoré sú v stave realizácie. Výška regionálneho príspevku v rámci tejto aktivity predstavuje sumu 129 800,68€.

V rámci Aktivity C: Rozvoj verejnej správy v území NRO neboli zaradené žiadne projekty.

Podporou 6 projektov v roku 2024 sa predpokladá do konca roka 2025 vytvorenie 9 pracovných miest pre UoZ a ZUoZ. Podporou sociálneho podniku sa vytvoria pracovné miesta hlavne pre ZUoZ a vybuduje sa kvalitnejšie životné prostredie a služby pre občanov. Podporou a vytvorením nových atrakcií v oblasti cestovného ruchu predpokladáme zvýšenie návštevnosti okresu Sabinov.

7. Slovné zhodnotenie plnenia PR za príslušný hodnotený rok

Okres Sabinov bol dňa 15. decembra 2015 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky do zoznamu najmenej rozvinutých okresov podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu Sabinov (ďalej len „PR“) bol schválený dňa 27. júla 2022 Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Cieľom Plánu rozvoja NRO Sabinov je znižovanie evidovanej nezamestnanosti prostredníctvom realizácie projektov generujúcich udržateľné pracovné miesta.

V rámci Výzvy 01/OÚSB/2024 bolo do Návrhu zoznamu zaradených 6 projektov. Do ukončenia realizácie projektov by malo byť vytvorených 3 pracovných miest pre UoZ a 6 pracovných miest pre ZUoZ.

Aktivita A – Zamestnanosť

- v rámci Opatrenia A1 bol podporený 1 projekt - Dravecké služby, s.r.o., r.s.p., čo prispeje k vytvoreniu 5 pracovných miest pre UoZ a ZUoZ.
- v rámci Opatrenia A2 neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku,
- v rámci Opatrenia A3 neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku,
- v rámci Opatrenia A4 bol podporený 1 projekt spoločnosti CEPRAS, s.r.o., ktorý prispeje k rozvoju svojej činnosti nákupom techniky a tým k zvýšeniu konkurencieschopnosti na trhu práce v okrese Sabinov,
- v rámci Opatrenia A5 bol podporený 1 projekt, ktorý prispeje k vytváraniu pracovných miest v sociálnom zariadení Seniorvital, n.o. prostredníctvom obstarania stropného zdvíhacieho systému.

Aktivita B – Cestovný ruch

- v rámci Opatrenia B1 pre zvýšenie ubytovacej kapacity neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku,
- v rámci Opatrenia B2 boli podporené 3 projekty - Mesto Lipany - rekonštrukcia vyhliadkovej veže pod Balažkou, ktorá má vysoký potenciál pre rozvoj turizmu, a zároveň ktorá prispeje k doplneniu a rozšíreniu ponuky v cestovnom ruchu. V obci Jakubova Voľa bol projekt podporený na zvýšenie atraktívnosti územia dobudovaním atrakcií popri cyklotrasách a v spoločnosti MT-EduHouse, s.r.o. bol projekt zameraný na modernizáciu služby v cestovnom ruchu pri cyklotrase EUROVELO 11 v obci Pečovská Nová Ves.
- v rámci Opatrenia B3 neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku,
- v rámci Opatrenia B4 neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku.

Aktivita C – Rozvoj verejnej správy v území NRO

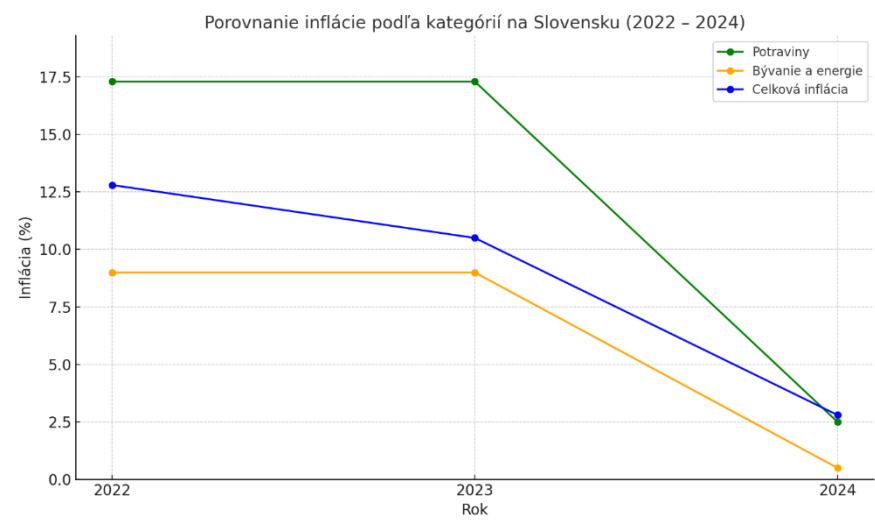
- v rámci Opatrenia C1 pre spolufinancovanie projektov rozvoja verejnej správy neboli prijaté žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku.

Stručná reflexia globálnej ekonomickej situácie a jej vplyvu na rozvoj okresu

Globálna ekonomická situácia v roku 2024 bola charakterizovaná ako stabilná, s miernym rastom, aj keď s pretrvávajúcimi regionálnymi rozdielmi a neistotou. Okres Sabinov, ktorý je vnímaný ako "najmenej rozvinutý okres", bol do značnej miery ovplyvnený celkovým vývojom slovenskej ekonomiky, ktorá v roku 2024 zaznamenala mierny rast okolo 2%. Kľúčovými faktormi boli rast domácej spotreby a vývoz, najmä v automobilovom priemysle, a podpora z fondov EÚ. Celkovo pozitívnejší globálny a slovenský ekonomický sentiment mohol prispieť k stabilizácii a miernemu rastu lokálneho hospodárstva. Zlepšujúca sa kúpna sila domácností na Slovensku mohla podporiť lokálny obchod a služby. Okres Sabinov je charakteristický menšími podnikmi, kde dominuje stavebníctvo, priemysel a obchod. Globálna stabilita a rast v týchto sektoroch by mohli mať pozitívny vplyv na zamestnanosť a tvorbu hodnôt v okrese.

Index spotrebiteľských cien (CPI) v roku 2024 bol kľúčovým ukazovateľom inflačných trendov na Slovensku, v eurozóne a vo svete. Vo všeobecnosti platilo, že inflácia postupne klesala, čo bol vítaný vývoj po vysokých hodnotách z predošlých rokov. Priemerná hodnota inflácie na Slovensku za rok 2024 dosiahla 2,8 %. To predstavuje výrazné spomalenie po dvoch rokoch extrémne vysokých dvojciferných hodnôt (nad 10 % v rokoch 2022 a 2023). V decembri 2024 sa medzироčná inflácia spomalila pod 3 % (na 2,9 %), pričom medzimesačne spotrebiteľské ceny klesli o 0,4 %. Zdražovanie potravín bolo významným faktorom, no ich rast neprekročil 3 %, čo je výrazné zlepšenie oproti roku 2023, keď stúpili o vyše 17 %. V decembri 2024 dokonca zaznamenali zlacňovanie. Ceny bývania a energií vzrástli len veľmi nepatrne (o pol percenta), čo pozitívne prispelo k zníženiu celkovej inflácie. Rok 2024 priniesol úľavu v podobe klesajúcej inflácie na celom svete, aj keď tempo poklesu sa líšilo a pretrvávali regionálne rozdiely a riziká spojené s geopolitickými udalosťami a vládnymi politikami. Celkovo možno konštatovať, že globálna ekonomická stabilizácia v roku 2024 poskytla priaznivejšie externé prostredie pre rozvoj okresu Sabinov.

Graf č.1 Porovnanie inflácie podľa kategórií na Slovensku

Graf porovnávajúci vývoj inflácie v kategóriách potraviny, bývanie a energie a celková inflácia na Slovensku v rokoch 2022 až 2024. Je vidieť, že najvyššia inflácia bola v potravinách, pričom v roku 2024 došlo k prudkému spomaleniu rastu cien vo všetkých sledovaných oblastiach.

Demografia a prognóza: stredný stav, vekové skupiny, stredná dĺžka života

Okres Sabinov sa z hľadiska počtu obyvateľov 61 995 (k 31.12.2024), z toho 30 899 mužov a 30 643 žien, radí medzi stredne veľké okresy Prešovského samosprávneho kraja. Na úrovni Slovenska bola stredná dĺžka života pri narodení v roku 2023 u žien 79,97 roka a u mužov 72,97 roka. Okres Sabinov zaznamenal v predchádzajúcich rokoch kladný prirodzený prírastok (viac narodených ako zomrelých), pričom migračné saldo zaznamenáva viac odšťahovaných ako prisťahovaných. Najväčšie zastúpenie majú obyvatelia produktívneho veku, a to 63,52%, čo predstavuje takmer 0,3% pokles oproti roku 2023.

Tabuľka č.1 Vekové zloženie obyvateľstva okresu Sabinov

Veková kategória	2023	2024
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	23,26%	23,23%
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	63,81%	63,52%
Poproduktívny vek (65 rokov a viac (65+))	12,93%	13,25%

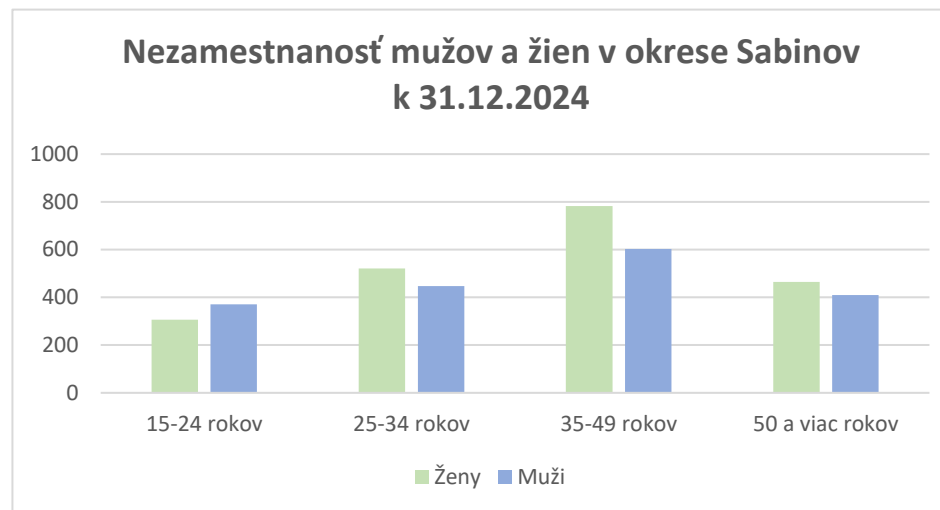
Trh práce: zamestnanosť a nezamestnanosť, zloženie nezamestnaných – vek, vzdelanie, dĺžka, priemerná mzda, krátkodobá migrácia

Okres Sabinov patrí medzi menej rozvinuté okresy Slovenska, čo sa výrazne prejavuje aj na jeho trhu práce. Sabinov dlhodobo bojuje s vysokou mierou nezamestnanosti. V rámci Prešovského kraja patrí medzi okresy s druhou najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti. K decembru 2024 bola miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Sabinov 7,74%. Výrazným problémom je vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných osôb. Vysoké zastúpenie nízkokvalifikovanej pracovnej sily - značná časť uchádzačov o zamestnanie, najmä príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít (MRK), má nízke pracovné návyky a ich kvalifikácia nezodpovedá požiadavkám trhu práce. Nezamestnanosť je v rámci okresu nerovnomerne rozložená, pretože najvyššiu mieru nezamestnanosti majú obce s rómskym obyvateľstvom. Presné údaje o miere nezamestnanosti Rómov v okrese nie sú dostupné, odhaduje sa, že ich nezamestnanosť sa môže pohybovať okolo 50 % až 70 %. K vysokej miere nezamestnanosti Rómov v okrese Sabinov prispieva viacero faktorov, napríklad nízka úroveň vzdelania (neukončené základné vzdelanie), diskriminácia, nedostatok príležitostí (v okrese je málo pracovných miest, ktoré by boli vhodné pre Rómov, pretože mnoho pracovných miest vyžaduje vyššiu úroveň vzdelania a zručností), sociálne vylúčenie (Rómovia žijú často v segregovaných komunitách, ktoré sú izolované od spoločnosti).

Trh práce v okrese Sabinov nie je dostatočne diverzifikovaný. Chýba podpora inovatívnych odvetví, ktoré by dokázali absorbovať aj nízko kvalifikovanú pracovnú silu. Podpora sa zameriava na tradičné odvetvia ako poľnohospodárstvo, lesníctvo a priemysel, kde sa predpokladá vytváranie nových pracovných miest. S ohľadom na starnutie obyvateľstva a potreby regiónu je kladený dôraz aj na rozvoj služieb, najmä v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva, čo by mohlo viesť k nárastu zamestnanosti v týchto sektoroch. Hoci miera nezamestnanosti je vysoká, existujú aj voľné pracovné miesta. Ich štruktúra často odráža potreby miestnych zamestnávateľov. Čoraz častejšie sa objavujú aj ponuky na prácu z domu alebo vzdialenú prácu, najmä v IT sektore, a však tieto pozície sú často náročnejšie na kvalifikáciu a nemusia byť vhodné pre väčšinu nezamestnaných v okrese.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2024 bol 3905 a znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie 3584. Medzi ZUoZ (2906) majú najväčšie zastúpenie občania, ktorí v období najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie UoZ nemali pravidelne platené zamestnanie a nevykonávali alebo neprevádzkovali samostatnú zárobkovú činnosť dlhšie ako 6 po sebe nasledujúcich mesiacov. Ku koncu roka 2024 bolo v okrese Sabinov 1570 disponibilných UoZ v produktívnom veku. Najväčší podiel nezamestnaných je vo vekovej skupine 35-49 rokov, rovnako u mužov ako aj žien.

Graf č.2 Nezamestnanosť mužov a žien v okrese Sabinov k 31.12.2024

Vzdelanie: výsledkové a kvalitatívne ukazovatele za materské školy, základné školy, prevažujúce učebné odbory stredných škôl

Okres Sabinov má tendenciu k vyššiemu podielu obyvateľov s nižším stupňom vzdelania. Najvyšší podiel nezamestnaných tvoria osoby so základným vzdelaním alebo bez ukončeného vzdelania. Tieto osoby majú najväčšie problémy s uplatnením na trhu práce.

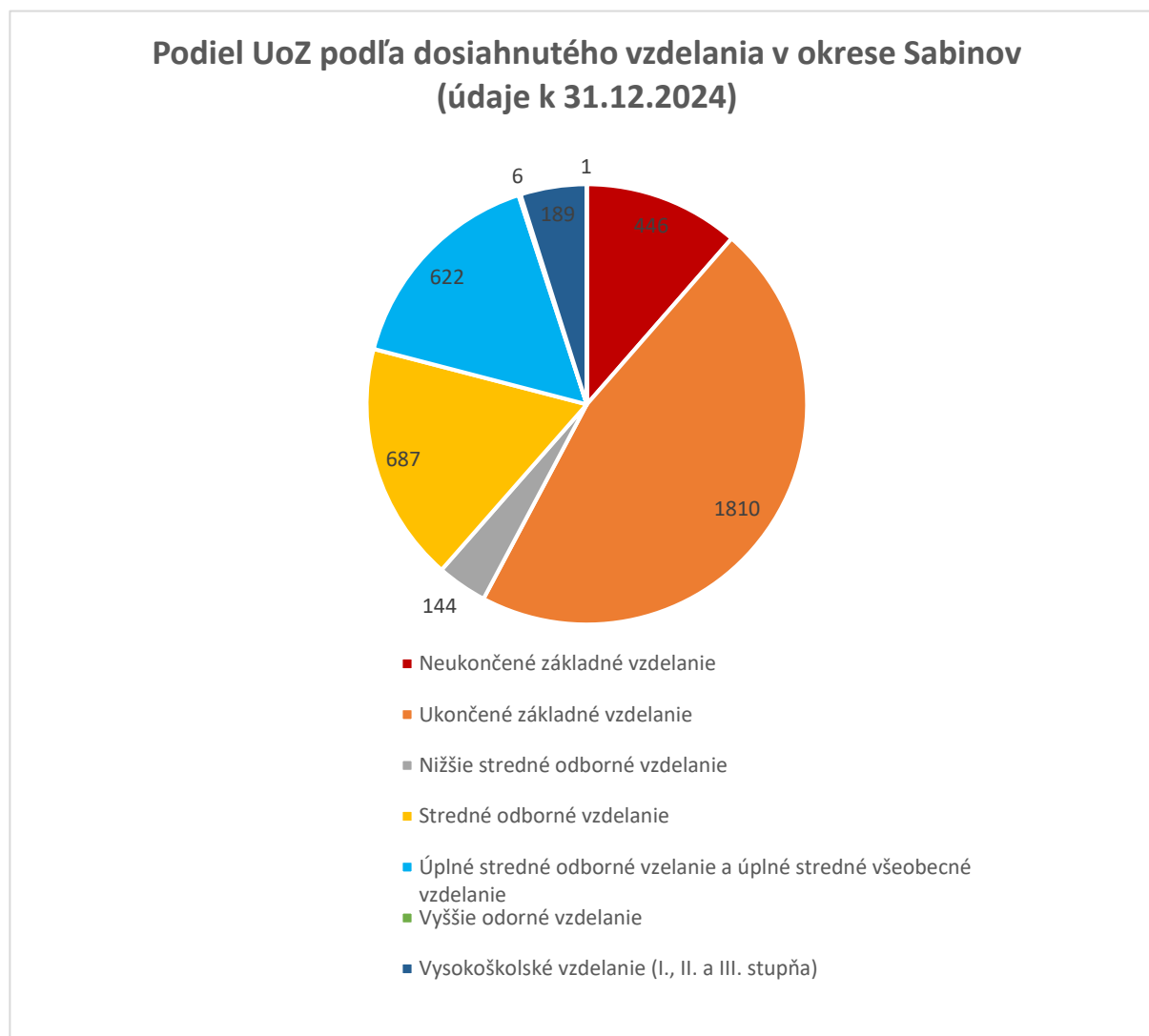
Významný podiel tvoria aj osoby s učňovským vzdelaním bez maturity. Podiel nezamestnaných s úplným stredným vzdelaním (s maturitou) a vysokoškolským vzdelaním je nižší, ale aj tu sa môže objaviť problém s nezamestnanosťou, ak trh práce neponúka dostatok pozícií pre absolventov daných odborov.

Najväčšiu kategóriu nezamestnaných v okrese Sabinov tvoria obyvatelia so základným vzdelaním a bez ukončenia vzdelania, vzhľadom na demografickú štruktúru okresu (vyšší podiel obyvateľov so základným vzdelaním, vrátane rómskej populácie) je táto skupina obzvlášť zraniteľná na trhu práce. Druhú najväčšiu skupinu tvoria nezamestnaní

s učňovským vzdelaním bez maturity. Hoci majú určitú kvalifikáciu, dopyt po ich zručnostiach nemusí zodpovedať ponuke, alebo im chýbajú kľúčové kompetencie pre moderný trh práce. Menší, ale stále významný podiel má tretia skupina s úplným stredným vzdelaním s maturitou (vrátane gymnázií a stredných odborných škôl).

Absolventi týchto škôl môžu mať problém s uplatnením, ak chýbajú pracovné miesta zodpovedajúce ich zameraniu, alebo ak majú nízku prax. Štvrtú, najmenšiu kategóriu nezamestnaných tvorí vysokoškolské vzdelanie (bakalárske, magisterské, doktorandské). Osoby s VŠ vzdelaním majú spravidla najlepšie vyhliadky na uplatnenie, aj keď v niektorých odboroch alebo regiónoch sa môže vyskytnúť nezamestnanosť aj medzi nimi.

Graf č.3 Podiel UoZ podľa dosiahnutého vzdelania v okrese Sabinov

V okrese Sabinov sa nachádza sieť rôznych typov škôl, ktoré zabezpečujú vzdelávanie detí a mládeže od predškolského veku až po stredoškolské vzdelanie. V okrese pôsobí viacero materských škôl štátnych aj súkromných, čo predstavuje 43 materských škôl. V sieti škôl je zaradených 32 ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským, 2 stredné odborné školy a 2 gymnáziá. V okrese sa nachádzajú aj ZUŠ Jána Mórica Petříka v Sabinove a ZUŠ v Lipanoch, ktoré zabezpečujú umelecké vzdelávanie. Okrem toho pôsobí v okrese aj Spojená škola internátna pre slabozraké a nevidomé deti a mládež v Sabinove, ktoré poskytuje vzdelávanie žiakom so zrakovým postihnutím.

Ekonomika: hlavné odvetvia, veľkostná štruktúra firiem, priame zahraničné investície, podnikateľská infraštruktúra, inovácie, výskum a vývoj

Okres Sabinov patrí medzi najmenej rozvinuté okresy Slovenska (NRO), čo sa odráža aj v jeho ekonomickej štruktúre a vývoji. Ekonomika tu čelí štrukturálnym výzvam, ale zároveň existujú snahy o jej rozvoj prostredníctvom regionálnych plánov a podpory.

Ekonomika okresu Sabinov je z historického hľadiska a vzhľadom na jeho geografickú polohu a štruktúru obyvateľstva zameraná najmä na:

Priemyselná výroba: Napriek tomu, že ide o NRO, existujú tu priemyselné podniky, predovšetkým v oblasti spracovateľského priemyslu. Typická je ľahká výroba, prípadne menšie strojárne firmy. Medzi významnejšie firmy v regióne Sabinov/Lipany patria tie, ktoré pôsobia v elektrotechnickom a strojárskom priemysle. Často ide o subdodávateľov pre väčšie firmy na Slovensku alebo v zahraničí.

Poľnohospodárstvo a lesníctvo: Okres má významný poľnohospodársky a lesnícky potenciál. Pôsobí tu niekoľko poľnohospodárskych družstiev a firiem zameraných na rastlinnú a živočíšnu výrobu, ako aj na spracovanie dreva.

Služby: Tento sektor rastie aj v okrese Sabinov. Zahŕňa obchod, reštauračné a ubytovacie služby, dopravu, ale aj verejné služby (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne služby). Vzhľadom na trend starnutia populácie je potenciál služieb pre seniorov.

Stavebníctvo: Firmy pôsobiace v stavebníctve sú tiež dôležitou súčasťou lokálnej ekonomiky, najmä v súvislosti s infraštruktúrnymi projektmi a bytovou výstavbou.

Cestovný ruch: Okres Sabinov má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, najmä v oblasti kultúrneho dedičstva (historické pamiatky v Sabinove a Lipanoch, Hanigovský hrad) a prírodného turizmu (blízkosť Levočských vrchov a Čergova). Rozvoj tohto sektora je aj jednou z priorít v plánoch rozvoja NRO.

Pre okres Sabinov je, podobne ako pre väčšinu slovenských regiónov mimo hlavných priemyselných centier, typická dominancia malých a stredných podnikov (MSP) a najmä mikropodnikov (firmy do 10 zamestnancov). Väčšie priemyselné podniky sú v okrese Sabinov skôr výnimkou. Ak sa aj nachádzajú, často ide o prevádzky nadnárodných spoločností.

Okres Sabinov patrí medzi regióny s nízkym prílevom priamych zahraničných investícií. Je to dôsledok viacerých faktorov, ako je horšia dopravná dostupnosť, absencia rozsiahlych priemyselných parkov a vyššia miera nezamestnanosti (ktorá je pre investorov v niektorých prípadoch odrádzajúca, ak hľadajú kvalifikovanú a dostupnú pracovnú silu).

V oblasti inovácií, výskumu a vývoja okres Sabinov, podobne ako väčšina NRO, zaostáva za celoslovenským priemerom a najmä za rozvinutejšími regiónmi. Súkromný sektor v okrese Sabinov investuje do VaV v obmedzenej miere. Firmy sú skôr orientované na tradičné výrobné procesy a menej na vývoj nových produktov alebo technológií.

Inovácie v okrese Sabinov by sa mohli zameriavať na špecifické oblasti, ako je napríklad inovatívne poľnohospodárstvo, lokálna produkcia potravín s pridanou hodnotou alebo rozvoj digitálnych služieb, prípadne inovácie v sociálnej ekonomike.

Návrh opatrení:

- zaviesť systém pravidelnej komunikácie medzi strednými odbornými školami, zamestnávateľmi a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v okrese Sabinov, ktorého cieľom bude prispôbiť študijné programy aktuálnym a budúcim požiadavkám lokálnych firiem, zaviesť nové učebné odbory na SOŠ v spolupráci s miestnymi podnikmi,
- vytvoriť atraktívne podmienky pre príchod nových investorov (napr. zriadenie priemyselného parku s pripravenou infraštruktúrou, daňové úľavy), zároveň aktívne podporovať rast a expanziu existujúcich malých a stredných podnikov,
- využiť potenciál okresu Sabinov pre cestovný ruch (napr., Drienica – Lysá, kultúrne pamiatky) prostredníctvom budovania infraštruktúry (cyklotrasy, turistické chodníky, ubytovacie kapacity), resp. rekonštrukcia a modernizácia turistických chodníkov a cyklotrás v okolí Sabinova a Lipan,
- propagácia regiónu ako turistickej destinácie, rozvoj regionálnych značiek a podpora miestnych producentov a remeselníkov, aby sa turizmus stal komplexným zážitkom,
- dokončiť a zlepšiť cestnú sieť, ktorá spája Sabinov s Prešovom a okolím, čo uľahčí dochádzanie za prácou a podnikaním,
- posilniť komunikáciu medzi samosprávou a občanmi, aby boli informovaní o prebiehajúcich projektoch a mali možnosť vyjadriť sa,
- tvorba kvalitných pracovných miest a zníženie odlivu mladých ľudí,
- podporiť aktivity, projekty a iniciatívy prispievajúce k zníženiu predčasného ukončovania školskej dochádzky – najmä MRK,

- podporiť odvetvia, ktoré ponúkajú prácu UoZ s nižším stupňom vzdelania – okres má silný potenciál v tradičných remeslách, no tieto aktivity nie sú systematicky podporované, zároveň je potrebné podporiť rozvoj sektorov s nízkou vstupnou kvalifikáciou ako lesníctvo, spracovanie dreva, zber odpadov, komunálne služby, jednoduchá výroba a zaviesť podporu pre firmy, ktoré zamestnávajú ZUoZ (formou príspevkov na mzdy alebo odvody),
- vo väčšej miere podporiť vytváranie sociálnych a obecných podnikov, predovšetkým v oblasti lesníctva , komunálnych služieb a stavebníctva, kde by sa mohla zamestnať nízkokvalifikovaná pracovná sila.